Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	12Co/215/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6311201637
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Katarína Katková
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2019:6311201637.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Danice Kočičkovej, v spore žalobcov 1/ O. B., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom S. XX, XXX XX N., 2/ H. B., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom S. XXXX/XX, XXX XX N., 3/ I. V., narodenej XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom O. XXXX/XX, XXX XX N., 4/ O. B., narodeného XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom T. XXXX, XXX XX H., Česká republika, všetci právne zastúpení JUDr. Zuzanou Bejdovou, LL.M, advokátkou, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovaným 1/ O. Z., narodenému XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom XC/XX/ XXXX-XXXT. XXXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenému Mgr. Matúšom Bereseckým, advokátom, so sídlom Farská 33, 949 01 Nitra, 2/UNIQA poisťovňa, a.s., so sídlom Krasovského 15, 851 01 Bratislava, IČO: 00 653 501, právne zastúpenému PRK Partners s. r. o., so sídlom Hurbanovo námestie 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 978 643, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov 1/-4/, žalovaných 1/, 2/ proti rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 4C/21/2011-448 z 8. decembra 2017, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok Okresného súdu Brezno vo výrokoch, ktorými uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť z titulu nemajetkovej ujmy žalobkyni 1/ sumu 20.000,- Eur, žalobcovi 2/ sumu 13.000,- Eur, žalobkyni 3/ sumu 13.000,- Eur, žalobcovi 4/ sumu 13.000,- Eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných (II., III., IV., V. výrok) a vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (VI. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok Okresného súdu Brezno v závislom výroku o trovách konania (VII. výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Žiadnej zo strán n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Brezno (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 08. 12. 2017 konanie o žalobe vo vzťahu žalobkyne 1/ voči žalovaným 1/ a 2/ zastavil v časti o zaplatenie sumy 49.800,- Eur (I. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovaným žalovaní 1/ a 2/ povinnosť: zaplatiť žalobkyni 1/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 20.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných (II. výrok); zaplatiť žalobcovi 2/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 13.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných (III. výrok); zaplatiť žalobkyni 3/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 13.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných (IV. výrok); zaplatiť žalobcovi 4/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu

13.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných (V. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (VI. výrok).
O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania voči žalobcom 1/ - 4/ nepriznáva (VII. výrok).
Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobcovia 1/ až 4/ sa žalobou domáhali z titulu ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 49.800,- Eur a sumu 33.200,- Eur a žalobcom 2/ až 4/ každému sumu 20.000,- Eur.
Z rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 5T/20/2010-270 zo dňa 11. 10. 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27. 10. 2010, súd prvej inštancie zistil, že žalovaný 1/ bol uznaný vinným, že dňa 12. 07. 2009 v čase o 17.00 hod. v okrese Nitra na ceste I. triedy č. 65 smerom zo Zlatých Moraviec na Nitru viedol osobné motorové vozidlo zn. Opel Astra EČ: XXXEO,, pričom v km 9,5 porušil ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov tým, že neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiach vozidla, povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať a motorové vozidlo viedol rýchlosťou 110 km/h až 122 km/h, následkom čoho nezvládol jeho riadenie, začal intenzívne brzdiť, dostal šmyk a v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. vošiel do protismeru, kde sa v ľavotočivej zákrute čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia EČ: XXXAG,, ktoré viedol H., v dôsledku čohoH. utrpel zranenia, na následky ktorých vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Nových Zámkoch dňa 17. 07.2009 zomrel, O. F. utrpela zranenia, na následky ktorých na mieste dopravnej nehody zomrela, O. B. utrpela sériovú zlomeninu 4-11 rebra vľavo s pomliaždením. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona k jednočinnom súbehu z prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona. Zato bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, ktorého výkon bol podmienečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní štyroch rokov a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad správaním v skúšobnej dobe. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v premávke na pozemných komunikáciách vo výmere 8 rokov. Bola mu uložená povinnosť spočívajúca v príkaze osobne sa ospravedlniť poškodenej O. B., nar. XX. XX.XXXX. Taktiež mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Poškodená žalobkyňa 1/ O. B. bola odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.
Z poistnej zmluvy č. 9460007273 uzavretej dňa 20. 08. 2008 medzi žalovaným 1/ ako poistníkom a žalovaným 2/ ako poistiteľom vyplýva, že žalovaný 1/ mal ako poistník a zároveň ako držiteľ aj vlastník motorového vozidla uzavretú so žalovaným 2/ ako poistiteľom zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a to osobného motorového vozidla Opel Astra, so začiatkom poistenia 20. 08. 2008 na neurčito.
Súd prvej inštancie konštatoval, že súčasťou pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, Úrad justičnej a kriminálnej polície, č. ČVS: ORP-1048/OVK-NR-2009 bol Znalecký posudok č. 12/2010 zo dňa 08. 02. 2010 (č.l. 31-61) vo veci dopravnej nehody zo dňa 12. 07. 2009 na ceste I/65, km 9,5, ľavotočivá zákruta v smere jazdy od Nitry na Zlaté Moravce medzi účastníkmi O. Z., vodičom motorového vozidla Opel Astra Classic, EČ XXXH. a B., vodičom motorového vozidla Škoda Felicia, EČ S., vypracovaný Ing. Romanom Červinkom, znalcom v odbore Doprava cestná. Zo záverov znaleckého posudku súd prvej inštancie zistil, že na otázku č. 1, „vypracovať časovo - priestorovú analýzu dopravnej nehody“ znalec odpovedal, že z technického hľadiska existujú dve technicky možné verzie priebeh dopravnej nehody, a to: a) Verzia priebehu dopravnej nehody podľa stôp zadokumentovaných na mieste dopravnej nehody s brzdením vozidla Opel z protismeru. V alternatíve priebehu dopravnej nehody brzdenia vozidla Opel z protismeru podľa stôp zadokumentovaných na mieste nehody prišlo ku dopravnej nehode tým spôsobom, že v čase pred nehodou jazdil vodič Z. na vozidle Opel Astra od Zlatých Moraviec na Nitru rýchlosťou 110 km/h - 122 km/h a neprehľadnom úseku pred horizontom klesania a pred pravotočivou zákrutou, pred km 9,5 predchádzal v ľavom jazdnom pruhu pred ním jazdiace vozidlá. Na vzdialenosť cca 190,2 m spozoroval protijazdiace vozidlo Škoda Felícia vodiča B. jazdiaceho v pravom jazdnom kruhu od Nitry na Zlaté Moravce rýchlosťou 68 km/h - 78 km/h. Na protijazdiace vozidlo Škoda zareagoval vodič Z. intenzívnym brzdením a stočením riadenia

vpravo v snahe o zaradenie sa medzi vozidlá, ktoré predchádzal, v dôsledku čoho dostal šmyk. Na kolíznu situáciu reagoval aj vodič B. vo vzdialenosti cca 87,4 m od vozidla Opel, ak to vyhýbaním na pravú krajnicu spolu s intenzívnym brzdením. Vozidlo Opel v dôsledku šmyku prešlo opäť do ľavého protismerného jazdného pruhu, kde vo vzdialenosti 0,6 m - 2,1 m od pravého okraja cesty smer Zlaté Moravce pri rýchlosti cca 64 km/h narazilo pravou prednou bočnou stranou do ľavej prednej časti vozidla Škoda jazdiaceho v čase zrážky rýchlosťou cca 51 km/h. Po zrážke zastavili obe vozidlá v zadokumentovaných konečných polohách. b) Verzia priebehu dopravnej nehody podľa výpovede vodiča Z., že bol obmedzený brzdiacim motocyklistom, ktorý ho predbehol. V alternatíve priebehu dopravnej nehody brzdenia vozidla Opel z pravého jazdného pruhu podľa výpovede vodiča Z. prišlo ku dopravnej nehode tým spôsobom, že v čase pred nehodou jazdil vodič Z. na vozidle Opel Astra od Zlatých Moraviec na Nitru rýchlosťou 110 km/h - 122 km/h, pred horizontom klesania a pred pravotočivou zákrutou, pred km 9,5 predchádzal v ľavom jazdnom pruhu pred ním jazdiace vozidlá. Po zaradení sa do pravého jazdného pruhu zareagoval vodič Z. na kolíznu situáciu z dôvodu obmedzenia (ohrozenia) predchádzajúcim motocyklistom vo vzdialenosti cca 187,6 m od protijazdiaceho vozidla Škoda. Po uplynutí reakčného času začal vodič Z. s vozidlom intenzívne brzdiť, čo vyvolalo následný neriadený šmyk. V tom čase jazdilo od Nitry na Zlaté Moravce v pravom jazdnom pruhu vozidlo Škoda Felícia vodiča B. rýchlosťou 68 km/h - 78 km/h. Na kolíznu situáciu na vozovke reagoval aj vodič B. vo vzdialenosti cca 85,1 m od vozidla Opel, a to vyhýbaním na právu krajnicu spolu s intenzívnym brzdením. Vozidlo Opel v dôsledku šmyku prešlo do ľavého protismerného jazdného pruhu, kde vo vzdialenosti 0,6 m - 2,1 m od pravého okraja cesty smer Zlaté Moravce pri rýchlosti cca 64 km/h narazilo pravou prednou bočnou stranou do ľavej prednej časti vozidla Škoda jazdiaceho v čase zrážky rýchlosťou cca 53 km/h. Po zrážke zastavili obe vozidlá v zadokumentovaných konečných polohách. c) Technické porovnanie jednotlivých alternatív priebehu dopravnej nehody. Na základe porovnania jednotlivých alternatív priebehu dopravnej nehody napriek tomu, že obe sú technicky možné, tak ako technicky pravdepodobnejšiu znalec vyhodnotil verziu priebehu dopravnej nehody podľa zadokumentovanej stopy, a teda, že vodič Z. predchádzal na neprehľadnom mieste pred horizontom klesania a pred pravotočivou zákrutou. Po spozorovaní protijazdiaceho vozidla Škoda intenzívne brzdil z protismerného jazdného pruhu a prešiel v šmyku z ľavého do pravého jazdného pruhu a následne opäť do protismeru z dôvodu, že nedokázal zbrzdiť svoje vozidlo do medzery medzi vozidlami jazdiacimi v pravom jazdnom pruhu v kolóne za sebou. Vyššiu pravdepodobnosť tejto verzie nehody znalec matematicky vyjadril pomerom 75 % / 25 %. Na otázku č. 2, „posúdiť možnosti zabránenia dopravnej nehody zo strany účastníkov nehody“ znalec odpovedal, že čo sa týka posúdenia možnosti zabránenia vzniku dopravnej nehody zo strany vodiča Z. pri verzii priebehu dopravnej nehody podľa stôp zadokumentovaných na mieste dopravnej nehody s brzdením vozidla Opel z protismeru, ak by vodič Z. jazdil povolenou rýchlosťou 90 km/h, reagoval by na protijazdiace vozidlo Škoda na tom istom mieste ako v čase dopravnej nehody a brzdil by polovičným alebo slabším brzdením, bezpečne by sa zaradil do pravého jazdného pruhu a bezpečne by spomalil rýchlosť svojho vozidla na rýchlosť okolo 70 km/h bez obmedzenia a bez ohrozenia seba alebo ostatných účastníkov cestnej premávky. Čo sa týka posúdenia možnosti zabránenia vzniku dopravnej nehody zo strany vodiča Z. pri verzii priebehu dopravnej nehody podľa výpovede vodiča Z., že bol obmedzený brzdiacim motocyklistom, ktorý ho predbehol, znalec uviedol, že ak by vodič Z. jazdil povolenou rýchlosťou 90 km/h, reagoval by na situáciu na vozovke na tom istom mieste ako v čase dopravnej nehody a brzdil by polovičným alebo slabším brzdením, bezpečne by znížil svoju rýchlosť na rýchlosť okolo 70 km/h v pravom jazdnom pruhu bez obmedzenia a bez ohrozenia seba alebo ostatných účastníkov cestnej premávky. Čo sa týka celkového posúdenia zabránenia dopravnej nehody zo strany vodiča Z., znalec uviedol, že nezávisle na tom, ktorá alternatíva priebehu dopravnej nehody nastala, mal vodič Z. možnosť zabránenia dopravnej nehody, ak by v čase reakcie na kolíznu situáciu jazdil povolenou rýchlosťou do 90 km/h, bezpečne by zvládol spomalenie vozidla pri polovičnom a slabšom brzdení na bezpečnú rýchlosť okolo a pod 70 km/h bez ohrozenia a bez obmedzenia seba alebo ostatných účastníkov cestnej premávky, a to nezávisle na tom, či bol v čase dopravnej nehody predchádzaný a obmedzený brzdiacim motocyklistom alebo nie. Vodič Z. nezávisle na tom, aká alternatíva priebehu dopravnej nehody nastala, mal možnosť zabránenia dopravnej nehody, ak by v tomto neprehľadnom úseku cesty pred pravotočivou zákrutou a pred horizontom klesania nepredchádzal pred ním jazdiace vozidlá, ale jazdil by rovnomernou rýchlosťou za týmito vozidlami, neprišlo by ku vzniku dopravnej nehody. Vodič Z. nemal možnosť zabránenia dopravnej nehody skoršou reakciou, lebo nie je možné preukázať, že by jeho reakcia na kolíznu situáciu v čase dopravnej nehody bola neskorá. Vodič Z. nemal možnosť zabránenia dopravnej nehody inou reakciou ako brzdením, lebo jeho reakcia brzdenia bola správna v snahe o zníženie rýchlosti vozidla a zabránenie dopravnej nehody. Nie kvôli intenzívnemu brzdeniu, ale kvôli rýchlosti 110 km/h - 122 km/h nezvládol vodič Z. riadenie vozidla. Čo sa týka posúdenia možnosti zabránenia vzniku

dopravnej nehody zo strany vodiča B., znalec uviedol, že časopriestorovej analýzy dopravnej nehody zistil, že vodič B. nemal žiadnu moc možnosť zabránenia dopravnej nehode, lebo jazdil v uvedenom úseku cesty rýchlosťou 68 km/h - 78 km/h, ktorá bola nižšia ako povolená rýchlosť v jeho smere jazdy (90 km/h), reagoval na kolíznu situáciu včas a správnym spôsobom - vyhýbaním ku k pravému okraju cesty spolu s intenzívnym brzdením. Na otázku č. 3, „posúdiť techniku jazdy jednotlivých účastníkov dopravnej nehody“ znalec odpovedal, že techniku jazdy vodiča Z. posudzuje v tých prvkoch, ktoré sú spoločné pre obe technicky možné alternatívy priebehu dopravnej nehody a sú podstatné pre technické riešenie dopravnej nehody. Na základe spracovanej analýzy nehodového deja znalec zistil, že nezávisle na tom, ktorá alternatíva priebehu dopravnej nehody nastala v čase nehody, nesprávnymi prvkami techniky jazdy vodiča Z. a technickými príčinami dopravnej nehody bola jeho rýchlosť pred dopravnou nehodou 110 km/h - 122 km/h, pri ktorej nezvládol riadenie vozidla, dostal šmyk a následne havaroval, ako aj skutočnosť, že predchádzal pred ním jazdiace vozidlá v neprehľadnom úseku cesty. Ostatné prvky techniky jazdy vodiča Z. boli správne, ako to, že na kolíznu situáciu reagoval včas a správnym spôsobom - intenzívnym brzdením v snahe o zníženie rýchlosti vozidla a zabránenie dopravnej nehode. Na základe spracovanej analýzy nehodového deja znalec zistil, že technika jazdy vodiča B. bola správna a bez príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Správnymi prvkami jeho techniky jazdy boli skutočnosti, že jazdil pred dopravnou nehodou v pravom jazdnom pruhu, nižšou ako povolenou rýchlosťou, reagoval na kolíznu situáciu včas a správnym spôsobom - vyhýbaním ku pravému okraju cesty spolu s intenzívnym brzdením. Na otázku č. 4, „posúdiť príčinnú súvislosť technického stavu vozidiel so vznikom dopravnej nehody“ znalec odpovedal, že dňa 14.7.2009 obhliadol po dopravnej nehode zaistené motorové vozidlo Opel Astra Classic, EČ P., pričom pri obhliadke vozidla nezistil žiadnu technickú závadu alebo poruchu majúcu vplyv na vznik alebo priebeh dopravnej nehody. Dňa 14.07. 2009 obhliadol po dopravnej nehode zaistené motorové vozidlo Škoda Felícia, EČ S., pričom pri obhliadke vozidla nezistil žiadnu technickú závadu alebo poruchu majúcu vplyv na vznik alebo priebeh dopravnej nehody. Na otázku č. 5, „určiť technickú príčinu dopravnej nehody“ znalec odpovedal, že príčinami dopravnej nehody sú tie prvky nehodového deja, ktoré buď vyvolali kolíznu situáciu, alebo znemožnili zabrániť dopravnej nehode. Na základe spracovanej analýzy znalec zistil nasledujúce technické príčiny vzniku dopravnej nehody: 1) Technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča Z. a to konkrétne jeho rýchlosť bezprostredne pred dopravnou nehodou 110 km/h - 122 km/h, pri ktorej nezvládol riadenie vozidla, prešiel do protismeru a narazil v šmyku do protijazdiaceho vozidla Škoda. Pri povolenej rýchlosti 90 km/h mal vodič Z. možnosť bezpečne zvládnuť svoje vozidlo a to nezávisle na skutočnosti, či bol na začiatku nehodového deja obmedzený alebo ohrozený predchádzajúcim motocyklistom alebo nie. 2) Technickou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča Z. a to konkrétne skutočnosť, že predchádzal pred ním jazdiace vozidlá v neprehľadnom úseku cesty pred pravotočivou zákrutou a pred horizontom klesania. V prípade, že by predchádzal pred ním jazdiace vozidlá na prehľadnom úseku cesty, nemuselo prísť k vzniku dopravnej nehody. 3) V prípade, že sa na mieste dopravnej nehody vyskytol predchádzajúci motocyklista a svojou technikou jazdy obmedzil a ohrozil vodiča Z., potom takáto technika jazdy neznámeho motocyklistu je spolupôsobiacou príčinou vzniku dopravnej nehody, no nespochybňuje a ani nevyvracia ostatné uvedené príčiny dopravnej nehody. Výskyt a príčinná účasť motocyklistu v nehodovom deji podľa výpovede vodiča Z. je síce technicky možná, no pravdepodobnosť takejto alternatívy priebehu dopravnej nehody je cca do 25 %. Na otázku č. 6, „Iné dôležité zistenia znalca, ktoré sú v príčinnej súvislosti so vznikom a priebehom dopravnej nehody“ znalec odpovedal, že „prekážka z technického hľadiska náhla je prekážka, ktorá je vodičovi vytvorená takým spôsobom, že vodič pri správnej technike jazdy nemôže zabrániť zrážke.“ Nakoľko vodič Z. pri dodržaní povolenej rýchlosti mal možnosť zabránenia dopravnej nehode nezávisle na skutočnosti, či bol v čase dopravnej nehody predchádzaný motocyklistom alebo nie, nevytvoril mu nikto zo známych alebo možných účastníkov dopravnej nehody prekážku náhlu. Nakoľko technika jazdy vodiča B. bola správna a nemal žiadnu možnosť zabránenia vzniku dopravnej nehody, vytvorilo mu vozidlo Opel Astra prekážku náhlu.

Z listu žalovaného 1/ spolu s podacím lístkom zo dňa 15. 12. 2010 (č.l. 293-294 spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/20/2010) vyplynulo zaslanie ospravedlnenia žalobkyni 1/.

Zo záverečnej správy o priebehu probačného dohľadu u odsúdeného Z.vypracovanej dňa 08. 01. 2015 probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Nitra súd prvej inštancie zistil, že žalovaný 1/ žije na adrese trvalého pobytu so svojimi synmi, o ktorých sa riadne stará, starší syn navštevuje druhý ročník vysokoškolského štúdia, mladší je v maturitnom ročníku. V pracovnej sfére sa mu darí, živnostenské oprávnenie na zváračské práce je stále v platnosti.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ,,CSP“), čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy SR, článku 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/ EHS z 24.

apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 420 ods. 1, 3, § 441 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ"), § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, § 15 ods. 1, 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.," resp. ,,Zákon o PZP"), Prílohy k zákonu č. 381/2001 Z.z. - ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE.
Súd prvej inštancie poukázal na Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, z ktorého vyplývam že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.
Pretože po otvorení pojednávania podaním zo dňa 18. 10. 2017 zobrala žalobkyňa 1/ žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 49.800,- Eur, pričom v tejto časti žiadala konanie zastaviť a žalovaní 1/, 2/ s čiastočným zastavením konania súhlasili, preto súd prvej inštancie rozhodol o čiastočnom zastavení konania v súlade s ustanovením § 145 ods. 2 CSP.
Po pripustení zmeny žaloby a po čiastočnom zastavení konania sa žalobcovia 1/ až 4/ žalobou domáhali uloženia povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť sumy 33.200,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 18. 03. 2011 do zaplatenia žalobkyni 1/ a žalobcom 2/ až 4/ každému k zaplateniu sumy 20.000,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 18. 03. 2011 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného.
Súd prvej inštancie uviedol: ,,V konaní nebolo sporné, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorý sa stala dňa 12. 07. 2009, zomrel manžel a matka žalobkyne 1/ a zároveň otec a stará matka žalobcov 2/ až 4/, a tiež nebolo sporné, že uvedenú dopravnú nehodu zavinil žalovaný 1/, pričom tento bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia, začo mu bol uložený podmienečný trest odňatia slobody. Bolo preukázané, že žalovaný 1/ mal so žalovaným 2/ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Sporným zostala otázka, komu svedčí v prejednávanej veci pasívna vecná legitimácia, či je to žalovaný 1/, žalovaný 2/, prípadne obaja.
V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobcovia splnili podmienku aktívnej legitimácie domáhať sa práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 OZ, keďže smrťou manžela a matky žalobkyne 1/ a zároveň otca a starej matky žalobcov 2/ až 4/ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko možno konštatovať, že súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, ktorý zahrňuje vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného a teda aj rodinného života musí zahrňovať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné mimo iné tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným, úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovaným a kultúrnym väzbám predstavovať natoľko vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma, ktorá znižuje jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti.
Súd je v civilnom sporovom konaní viazaný tým, že bol spáchaný prečin, a kto ho spáchal. Z výroku o vine vychádza ako z celku a berie do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej časti prečinu konkrétnym konaním páchateľa.
Je nepochybné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, čo vyplýva z trestného rozsudku Okresného súdu Nitra. Tým, že k zásahu do osobnostných práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, je daná jeho pasívna vecná legitimácia v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. V konečnom dôsledku pasívna legitimácia žalovaného 1/ v konaní namietaná nebola.
Právny zástupca žalovaného 2/ v písomnom vyjadrení k žalobe, ale aj na pojednávaní navrhoval žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietnuť s poukazom, že žalovaný 2/ nie je pasívne legitimovaný,

a to z dôvodu, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý je predmetom tohto konania, nie je podľa žalovaného 2/ oprávneným nárokom podľa zákona č. 381/2001 Z.z.
Súd neuznal námietku žalovaného 2/, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaným, pričom má za to, že pasívna legitimácia žalovaného 2/ je daná tým, že tento je poistiteľom žalovaného 1/, a povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch mu vyplýva z ustanovenia § 15 v spojení s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., a to s prihliadnutím na účel tohto zákona a zmysel uvedeného typu poistenia. Pojem škoda, ktorý je použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je potrebné vykladať extenzívne, a to v tom zmysle, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a síce do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou, pričom je nepochybné, že usmrtenie pri dopravnej nehode je najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Súd je toho názoru, že ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.
Súd k obrane poisťovne uvádza, že sú mu známe argumenty iných súdov o neexistencii pasívnej legitimácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016 č.k. 3Cdo/301/2012, alebo rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. mája 2017 č.k. 8Cdo/219/2016). Vo vzťahu k odlišnému právnemu názoru v iných súdnych konaniach a k obrane poisťovne, že vnútroštátne právo nezakladá povinnosť poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu z povinného poistenia, súd uvádza nasledovné.
Po rozsudku súdneho dvora vo veci C. C-22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak že štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. V rovnaký deň súdny dvor rozhodol v inej veci, že toto poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1.000.000,- Eur v prípade jedného škodového nároku (C-277/12 Drozdovs). Súd sa rozhodne nestotožňuje s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, ktoré v predmetnej veci v liste č.MF/014548/2016-613konštatuje, že Slovenská republika ,,takýto typ odškodnenia zatiaľ v civilnom práve zavedený nemá a ,,ak chceme chrániť pozostalých, a to nielen po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, avšak to je mimo pôsobnosti MF SR“. Teda ministerstvo financií neuznáva nemajetkovú ujmu na strane pozostalých pri ochrane osobnosti ako prostriedok ochrany pre pozostalé osoby. Súd vyjadruje presvedčenie o opaku, že slovenský právny poriadok priznáva pozostalým za zásah do súkromia usmrtením blízkeho človeka náhradu nemajetkovej ujmy. Priznané náhrady sa týkajú rôznych oblastí, napr. usmrtenia pri liečebných zákrokoch, prípady usmrtení pri prevádzke motorových vozidiel a v iných prípadoch. Usmrtenie osoby, ktorá je blízka, je úplne jednoznačne zásahom do súkromného života blízkych osôb, postačí len predstava, čo znamená pre osobu správa, že jej manžel/ manželka, otec/matka zomrel/a pri dopravnej nehode.
Spornou právnou otázkou, a zdá sa, že aj medzi súdmi Slovenskej republiky, zostala otázka, či si Slovenská republika svoju povinnosť transponovať smernicu splnila. Ak je pravdou, že poisťovňa nemá zákonnú povinnosť kryť náhradu nemajetkovej ujmy, potom si Slovenská republika svoju transpozičnú povinnosť nesplnila a vystavila sa tak žalobám osôb, ktorým súdy uložili povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.
Súd je však presvedčený, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie len jednej izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovni z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví.
Zdá sa, že odlišné názory spôsobil odlišný výklad slovíčka ,,ujma“ a vety zákona nahradí ,,škodu na zdraví a náklady spojené s pohrebom“.
Z hľadiska gramatického výkladu považuje súd za dôležité, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví, napr. bolestné, stratu na zárobku, vecnú škodu a pod. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej, ako aj nemajetkovej. Zákonodarca nevylúčil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenského uplatnenia a niet pochybnosti, že sú poistne kryté. Niet dôvodu na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla najmä na pozostalé blízke osoby.
Z hľadiska výkladu zákonodarcu popri vyššie uvedených dôvodoch je treba brať zreteľ na to, že zákonodarca v transpozičnej doložke výslovne spomína dotknuté smernice a sotva by sa dalo uveriť

tomu, že by v rozpore s požiadavkou smerníc nezahrnul pod poistné krytie niektorú zložku škody (ujmy) a tým sa rozhodol hradiť škodu z dôvodu transpozičného deficitu fakticky namiesto poisťovní, ktoré inkasujú poistné. Z rozsudku C-22/2012 ...Členské štáty sú však povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami uvedených smerníc (pozri rozsudok Súdneho dvora vo veci C-356/05, Farrell, body 32 a 33, ako aj tam citovanú judikatúru).
Dôvodová správa o vylúčení niektorej zložky náhrady škody nič neuvádza, cit. „K § 4: Rozsah poistenia zodpovednosti je v návrhu vymedzený s ohľadom na nároky vyplývajúce z tohto zákona, jednotlivé zložky náhrady škody a na územnú platnosť poistenia. Poistenie zodpovednosti sa u tuzemských motorových vozidiel bude vzťahovať na zodpovednosť za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky, ako aj na území štátov, s ktorými kancelária uzavrela dohodu o vyrovnávaní nárokov na náhradu.“
Z hľadiska systematického výkladu síce môže byť výhrada, že náhrada citovej škody po zásahu do života a súkromia osoby je oproti náhrade škody v inej časti Občianskeho zákonníka (,,ochrana osobnosti“ prvá časť, ,,zodpovednosť za škodu“, šiesta časť), no fakt je ten, že únijné právo nerieši škodovú zložku, ale poistné krytie a zákonodarca evidentne sústredil pri zásahu do súkromia nemajetkovú ujmu v spoločnej časti zákona, a to bez ohľadu na okolnosti prípadov, za akých k nemajetkovej škode došlo. Išlo by o duplicitné ustanovenie, ak by sa aj v iných častiach zákona podľa rozmanitosti spoločenských vzťahov opakovalo právo na nemajetkovú škodu. Logiku by mohol mať len administratívny strop nemajetkovej škody upravený v časti o škode na zdraví, nie však nevyhnutne aj samotné právo. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Súd je toho názoru, že platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy je upravená v § 13 OZ, podľa názoru súdu nie je dôvodnou námietka žalovaného 2/, že súd by mal pri určovaní výšky nároku žalobcov aplikovať ust. § 450 OZ, keďže kritériá určovania výšky náhrady škody, predstavujúcej nemajetkovú ujmu sú upravené v § 13 ods. 3 OZ, ktoré možno považovať za lex specialis vo vzťahu k ust. § 450 OZ.
Teleologický výklad podporuje zmysel a cieľ celého poistenia rizikových vzťahov spojených s prevádzkou motorových vozidiel. Niet najmenšieho dôvodu presúvať bremeno, ktoré majú znášať pri najrizikovejších spoločenských vzťahoch poisťovne, na plecia často krát nesolventných osôb a tým vystavovať ekonomickému tlaku a právnej neistote poistené osoby a pri nevymožení aj dotknuté obete. Ide o spoločenské vzťahy, v rámci ktorých sa spomína nenahraditeľná ujma. Nemajetková škoda dosahuje čiastky, ktoré zodpovedné osoby nedokážu zaplatiť. Práve z dôvodu predídenia takýmto situáciám bolo zriadené povinné poistenie. K celkovému postupu pri aplikácii výkladových metód súd poukazuje na požiadavku striktného výkladu z hľadiska vylúčenia poistného krytia cit. rozsudok C-22/12 článok 34 ,,Keďže obmedzenie poistného krytia je možné iba vo výnimočných prípadoch, podľa názoru Komisie je potrebné prijať v tejto oblasti striktný výklad práva, a nie je možné pripustiť ľubovoľné rozširovanie prípadov, v ktorých bude dochádzať k obmedzeniu rozsahu poistného krytia.
Z hľadiska eurokonformného výkladu nárok voči žalovanej poisťovni zakladajú žalobcovia na tom, že ako poisťovateľ je povinná uhradiť za svojho poisteného - žalovaného 1/ škodu spôsobenú premávkou tohto motorového vozidla.
Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.
Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému náhradu škody, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti (ods. 4).
Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. potom poškodený môže svoj nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi. Z citovaných ustanovení tak vyplýva, že predpokladom priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi je jednak vznik nároku, ktorý je vôbec krytý poistením zodpovednosti (spomedzi nárokov určených v § 4 ods. 2 cit. zákona), jednak existencia poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla za takúto škodu. Trvanie poistenia žalovaného 1/ v čase nehody v konaní nebolo sporné. Preto súd skúmal, či je splnená podmienka existencie krytého nároku.
V prerokúvanej veci žalobcovia uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ. Žalovaný 2/ pritom tvrdí, že tento nárok nie je krytý uzavretým povinným zmluvným poistením.

Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti). Z tabuľky zhody predloženej na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (II. volebné obdobie, parlamentná tlač 979) vyplýva, že ustanovením § 662 Obch. zák. sa implementuje čl. 1 smernice č. 72/166/ESH a čl. 3 smernice č. 84/5/EHS.
Podľa čl. 1 druhého bodu smernice č. 2009/103/ES „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa čl. 3 cit. smernice každý členský štát prijme... všetky vhodné opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe opatrení uvedených v prvom pododseku... Poistenie... povinne pokrýva... ujmy na zdraví.
Výkladom citovaných ustanovení (resp. obsahovo totožných ustanovení smerníc 72/166/EHS a 84/5/EHS) sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie už v spomínanom rozsudku z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, G. C. proti F. A., N. C., v ktorom rozhodol, že čl.3 ods. 1 smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti vyslovil, že smernica ponecháva členským štátom právo určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky poistenia, no ich sloboda v tomto smere bola neskôr obmedzená (ods. 43 a 46). Medzi jazykovými verziami čl. 3 poslednej vety smernice 2009/103/EHS sú rozdiely, avšak s prihliadnutím na ich účel a štruktúru treba tento pojem interpretovať tak, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (ods. 47 až 50). Súdny dvor EÚ navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (ods. 57 a 58).
Podľa názoru súdu uvedený rozsudok jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne a jej námietky celkom zjavne ignorujú jasné závery vyslovené Súdnym dvorom EÚ. Uvedeným rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní 4Cdo 168/2009 (na ktorý odkazujú aj neskoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu - 3Cdo/301/2012, 8Cdo/219/2016), takže právnym názorom v ňom vysloveným sa nemožno ďalej riadiť. Argumenty žalovaného 2/ o systematickej odlišnosti nároku na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy sú vyvrátené závermi Súdneho dvora EÚ v ods. 57 a 58 uvedeného rozsudku. Súdny dvor v týchto odsekoch vykladal právo Európskej únie. Podstatou citovaných odsekov nie je tvrdenie, že nárok podľa § 13 ods. 2 OZ je nárokom na náhradu škody podľa práva Slovenskej republiky. V citovaných odsekoch však Súdny dvor zdôrazňuje, že bez ohľadu na systematické zaradenie určitého ustanovenia v národnom právnom predpise, ak toto ustanovenie upravuje občianskoprávnu zodpovednosť vznikajúcu v prípade dopravnej nehody, má sa takéto ustanovenie považovať za „opatrenie... určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ v zmysle čl. 3 prvej a druhej vety smernice 2009/103/EHS. Inak povedané, Súdny dvor v tomto odseku v podstate vyslovil, že pojem „zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel“ používaný v smernici 2009/103/EHS treba vykladať čiastočne autonómne a podradiť podeň aj také nároky, ktoré národné právo nezaraďuje medzi nároky „na náhradu škody“ v prísnom slova zmysle, ak ich podstata je podobná (teda občianskoprávny charakter a vznik v dôsledku protiprávnej udalosti - dopravnej nehody). Už z výkladov v bodoch 7 až 13 tohto rozsudku vyplýva, že z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ vzniká v prípade protiprávnej udalosti - dopravnej nehody nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj v peniazoch. Tento nárok má pritom občianskoprávny charakter a v podstate sa svojou povahou približuje objektívnej zodpovednosti za škodu. Z uvedených dôvodov treba v zmysle záverov citovaného rozsudku Súdneho dvora článok 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES vykladať tak, že pod pojem „opatrenie...určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ sa musí zaradiť aj § 13 ods. 2 OZ upravujúci tento nárok a tento nárok musí byť podľa národného práva krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa musia vnútroštátne ustanovenia v konaní vo veci samej v čo najväčšej miere vykladať a uplatňovať v súlade so smernicami. Vnútroštátne súdy teda musia vnútroštátne právo v najväčšej možnej miere vykladať v zmysle znenia a účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému táto smernica smeruje (porov. z posledného obdobia napr. rozsudok SDz 25. apríla 2013, C-81/12, Asociaţia ACCEPT proti Consiliul Naţional pentru Combaterea Discriminării,ods. 71). Vyžaduje sa, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, berúc do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatniac ich výkladové metódy, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (porov. z posledného obdobia rozsudok SD z 24. januára 2012, C-282/10, Maribel Dominguez proti Centre informatique duCentre Ouest Atlantique a Préfet de la région Centre, ods. 27).
Z citovaných zásad tak pre súdy Slovenskej republiky vyplýva povinnosť, aby pri výklade ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. v čo najväčšej možnej miere vzali do úvahy znenie a účel tých ustanovení smernice, na ktorých implementáciu bolo toto ustanovenie do nášho právneho poriadku zavedené, aby zaručili tejto smernici úplnú účinnosť. Podľa už uvedeného bolo toto ustanovenie zavedené do právneho poriadku na účel implementácie čl. 1 a čl. 3 smernice 2009/103/EHS. Preto je povinnosťou súdov prihliadať na znenie a účel tohto ustanovenia smernice pri výklade ustanovení uvedeného zákona.
Na základe toho tak treba uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V prerokúvanej veci žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému 1/. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcom aj túto ujmu.
Súd poukazuje v tejto súvislosti aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov, keďže súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19. 03. 2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutého zákona č. 381/2001 Z.z. učinený žalovaným 2/ uvedené požiadavky nespĺňa.
Eurokonformný, ako i lingvistický výklad, sú v súlade s definovaním pojmov európskym deliktným právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia. Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj ujmu v emočnej sfére žalobcov ako poškodených. V kontexte vyššie uvedeného sa javí nadbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávnych inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovia poškodených osôb a druhovým vymedzením škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujma na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).
K argumentácii žalovaného 2/ poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 301/2012 je potrebné uviesť, že v kontexte vyššie uvedeného, nebol dôvod rezignovať na aplikáciu moderných výkladových metód, ku ktorým je povolaný každý členský štát EÚ, predovšetkým na eurokonformný ako i lingvistický výklad, vrátane materiálnej interpretačnej záväznosti judikatúry ESD (ktorá nezaväzuje len strany sporu ale je prameňom komunitárneho práva). Pričom súd v tejto súvislosti poukazuje aj na uznesenie III. ÚS 666/2016 (ktorým bola sťažnosť spoločnosti KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. odmietnutá ako neopodstatnená), z ktorého cituje, že ÚS „nemá dôvod odchýliť sa od svojho meritórneho postoja vyjadreného v predchádzajúcich uzneseniach odmietajúcich sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené ani na podklade rozsudku Najvyššieho súdu z 31.marca 2016 vo veci sp. zn. 3Cdo 301/2012“.

Pokiaľ ide o otázku prípadného spoluzavinenia zo strany poškodeného manžela žalobkyne 1/ v zmysle § 441 OZ, v konaní nebolo sporné a vyplýva to aj zo znaleckého posudku č. 12/2010 vypracovaného v trestnom konaní, že jedinou príčinou dopravnej nehody bol nesprávny spôsob jazdy žalovaného 1/, pričom manžel žalobkyne 1/ nebohý H. B. jazdil plne v súlade s pravidlami cestnej premávky, a teda k spoluzavineniu zo strany poškodeného manžela žalobkyne 1/ tu neprišlo.
Každá fyzická osoba má o.i. právo na ochranu svojej osobnosti, svojho života a zdravia, ako aj súkromia (§ 11 OZ), pričom súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými, ich rozvíjanie, čím sa napĺňa a rozvíja vlastná osobnosť danej fyzickej osoby. V prípade zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby má táto v zmysle § 13 OZ právo požadovať zodpovedajúce zadosťučinenie, a to morálne a prípadne i majetkové, ktoré je imerané závažnosti ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch je výsledkom voľnej úvahy súdu.
Právo na súkromie a rodinný život môže byť nepriaznivo dotknuté rôznymi formami zásahov, ktoré nemajú základ v právnej úprave. Ak medzi osobami existujú blízke príbuzenské vzťahy a citové väzby, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. jeho nedovoleným narušením, tak môže byť fyzickej osobe spôsobená v jej rodinnom živote ujma spočívajúca v tom, že stratou (alebo obmedzením možnosti) spolužitia s blízkou osobou už nemôže vôbec (alebo čiastočne) napĺňať svoje citové potreby. Ak dôjde k smrti blízkej osoby, pozostalá osoba môže utrpieť citovú (emocionálnu) ujmu vo forme šoku, psychickej traumy, smútku až žiaľu zo straty spoločenstva s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ.
V prejednávanej veci u žalobcov došlo dokonca k strate 2 blízkych osôb, čiže ide o neskutočný zásah do emocionálnej sféry spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, a teda následkom toho sa založilo právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení OZ o ochrane osobnosti. Vzhľadom na to, súd dospel k záveru, že v rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu.
Súd nespochybňuje, že aj žalovanému 1/ sa po nehode zmenil život neželateľným smerom. Napriek jeho odsúdeniu a vykonaniu uloženého trestu, sa jeho život nevráti do zabehnutých koľají a po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno. Faktom však zostáva, že nehodu spôsobil z nedbanlivosti, keď neodhadol možnosti predbiehania bez toho, aby komukoľvek spôsobil ujmu na zdraví, živote, či na majetku.
Žalobcovia sa satisfakčnou žalobou domáhali poskytnutia primeraného zadosťučinenia spočívajúceho vo finančnej satisfakcii a náhrade nemajetkovej ujmy. Predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je skutočnosť, že poskytnutie len morálnej satisfakcie je nepostačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov. V danom prípade odstránenie následkov zásahov a obnovenie pôvodného stavu je nemožné vzťahom na fatálnosť následkov, následky vyvolané smrťou blízkych príbuzných nemožno nijakým spôsobom zvrátiť a odstrániť. Trestné konanie, uloženie trestu odňatia slobody a jeho vykonanie žalovaným 1/, jeho priznanie viny, ľútosť nad konaním a jeho verbálne ospravedlnenie je pre žalobcov morálnou satisfakciou, avšak nepostačujúcou vzhľadom na závažnosť zásahu. Preto dožadovanie sa finančného zadosťučinenia - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zo strany žalobcov je v plnom rozsahu dôvodné.
Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, žalobkyňa 1/ žiadala priznať peňažnú satisfakciu vo výške 33.200,- Eur; žalobcovia 2/ až 4/ zhodne žiadali priznať peňažnú satisfakciu vo výške 20.000,- Eur pre každého.
Pokiaľ ide o určenie výšky peňažnej náhrady v zmysle § 13 ods. 2 OZ, táto je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd vychádza z kritérií uvedených v § 13 ods. 3 OZ, ktorými kritériami sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Pri určení výšky tohto odškodnenia (nemajetkovej ujmy) sa súd ďalej spravoval úvahou, či je vôbec v peniazoch oceniteľný ľudský život. Inými slovami, či je objektívne možné vôbec stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby. Súd dospel k záveru, že stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstate v peniazoch nevyčísliteľná, možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych

osôb, akú ujmu a traumu predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú osobu stratili v dôsledku protiprávneho zavineného konania inej osoby.
Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Priznanie nemajetkovej ujmy nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom stratu blízkych osôb, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Z hľadiska jednotlivých kritérií pre poskytnutie náhrady je tiež potrebné skúmať okolnosti na strane poškodeného, ktoré spočívajú a/ v intenzite vzťahu žalobcu so zomrelým, b/ vek zomretého a pozostalých, c/ otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d/ prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zomrelého sa rozlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Okolnosti na strane osoby zodpovednej sú a/ postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a iné), b/ dopad udalostí do duševnej sféry pôvodcu, c/ miera zavinení, resp. miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je celkom zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti. Preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Pri priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však súdna prax nie je ustálená. V prejednávanej veci bolo prihliadané aj na rozsiahlu judikatúru v predmetnej oblasti, na ktorú v priebehu konania poukazovali žalobcovia.
Z výsledkov vykonaného dokazovania, a to z výsluchu žalobcov a tiež z výsluchu svedka vyplýva, že medzi žalobcami a nebohými B. a F. existovali silné sociálne, morálne, citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života.
Žalobkyňa viedla s manželom usporiadaný manželský a rodinný život viac ako 46 rokov, vychovali spolu dvoch synov a dcéru, mali 4 vnúčatá, trávili spolu voľný čas, podieľali sa spoločne na chode domácnosti. Nebohý H. B. bol v čase bezprostredne pred zásahom vo výbornej telesnej, ako aj duševnej kondícii. Jeho aktívny spôsob života, pohyb, láska k horám sa pozitívne podpísali pod jeho zdravotný stav. Bol známy ako vášnivý turista, športovec. Počas lyžiarskej sezóny vypomáhal v športovom stredisku Chopok - Juh. Ako manžel bol oporou žalobkyne 1/. Tvorili harmonické manželstvo, ktoré bolo vzorom pre ostatných v okolí a ich deti. Počas svojho života trávil svoj voľný čas vysoko aktívne po boku manželky, svojich detí a vnúčat. Tým sa venoval naplno, predovšetkým ich viedol k láske k prírode a horám. Vnučke W. bol osobným učiteľom lyžovania. Mal veľké plány ako pomáhať deťom, prenášať rodičovskú lásku na vnúčatá. Ani vyšší vek mu neprekážal byť pracovne aktívnym, pracoval, aby zvýšil príjem do rodinného rozpočtu až do svojej smrti. Po smrti manžela žije žalobkyňa sama, čas dôchodku, ktorý chcela prežiť s milovaným manželom, musí prežívať sama. V dôsledku smrti manžela zanikol manželský vzťah, ktorý dovtedy plnil všetky svoje spoločenské funkcie, smrť manžela mala značný dopad aj na finančnú situáciu žalobkyne 1/. Hmotná závislosť žalobkyne 1/ na príjme nebohého manžela a matky bola tak intenzívna, že aj to bol jeden z dôvodov, prečo musela predať rodinný dom a presťahovať sa do bytu. Náklady spojené s prevádzkou a údržbou rodinného domu a priľahlých nehnuteľností nebola spôsobilá znášať zo svojho jediného príjmu a to starobného dôchodku. Zároveň z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že vzťah žalobkyne 1/ a jej matky O. F. sa vyznačoval vysokou mierou vzájomnej naviazanosti a spolupatričnosti, keďže žalobkyňa 1/ bola jediným dieťaťom O. F.. Nebohá O. F. žila v spoločnej domácnosti s nebohým H. B. a so žalobkyňou 1/. Aj napriek vyššiemu veku jej zdravotný stav bol uspokojivý, bola úplne samostatná a tvorila harmonické rodinné prostredie. Žalobkyňa

1/ so svojím nebohým manželom postavili rodinný dom na jej pozemku s charakterom dvojdomu, t.j. v bezprostrednom susedstve. Toto spolunažívanie bolo pre nich prínosom a vytvorilo hlboké a trvalé rodinné väzby, silné citové putá. Napriek vyššiemu veku pani F. bola ženou pracovitou, vitálnou, plnom radosti zo života, ochoty pomôcť vždy ak ju o to niekto požiadal. S prihliadnutím na všetko uvedené dospel súd k záveru, že v prejednávanej veci je primeranou výška náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu 1/ v sume 20.000,- Eur, ktorá výška dostatočne zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti manžela a matky žalobkyne 1/ a dôsledky, ktoré táto strata u nej a v jej súkromnom a rodinnom živote vyvolala. Zároveň súd má za to, že ujmu žalobkyne 1/ je možné považovať za o to väčšiu tým, že u nej došlo k strate dvoch citovo najbližších osôb, a to jednak matky, ktorej bola jediným dieťaťom, ako aj manžela, s ktorým spoločne prežila viac ako 46 rokov svojho života a ktorý jej bol a mal byť oporou v jej vyššom veku. Navyše sama žalobkyňa 1/ bola priamou účastníčkou dopravnej nehody, pri ktorej sama utrpela vážne poranenia a autenticky vnímala tragické okolnosti a ich následky pociťuje dodnes. Súd potom žalobu v časti presahujúcej priznanú nemajetkovú ujmu zamietol.

V konaní bolo preukázané, že vzťahy medzi žalobcami 2/ až 4/ ako deťmi a nebohým H. B. ako otcom, ako aj vzťahy medzi žalobcami 2/ až 4/ ako vnúčatami a nebohou O. F. ako starou matkou boli štandardné, teda také, aké je možné očakávať od normálnych rodinných vzťahov. Žalobcovia 2/ až 4/ po dovŕšení plnoletosti si založili vlastné domácnosti a medzi rodičmi a deťmi prebiehali sporadické návštevy, vzájomná pravidelná informovanosť a zdieľanie aktuálnych radostí a starostí. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že vzťah žalobcov 2/ až 4/ s nebohým otcom a starou matkou bol veľmi blízky, aj po dovŕšení plnoletosti a založení vlastných rodín zostali v pravidelnom kontakte, navzájom si pomáhali a nepochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Uvedené je zrejmé aj zo skutočnosti, že išlo o zomknutú rodinu, ktorá sa pravidelne stretávala na rodinných oslavách, zosnulý H. B. sa vedel postarať o domácnosť, pomáhal žalobcom 2/ až 4/ so starostlivosťou o vnúčatá, týmto sa venoval a viedol ich k láske k prírode a horám. Smrť otca a starej matky žalobcov 2/ až 4/ bola pre žalobcov 2/ až 4/ traumatizujúca, vyplývajúca z nečakanej straty najbližších príbuzných. Z výsluchu žalobcov 2/ až 4/ ako aj z výsluchu svedka vyplynulo, že žalobcom 2/ až 4/ v dôsledku dopravnej nehody sa negatívnym spôsobom zasiahlo do ich práva na rodinný život. Následky neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcov 2/ až 4/ sú neodstrániteľné, navždy stratili možnosť, aby otec a stará matka boli súčasťou ich súkromného, rodinného života. Nemôžu už pociťovať z ich strany blízkosť, záujem o ich osobu, oporu, pomoc, a to i materiálnu. Sú teda ochudobnení o sféru vzťahov s nimi. Ujma a jej závažnosť, ktorá žalobcom 2/ až 4/ vznikla, je u každého z nich porovnateľná a vznikla za totožných okolností. Z uvedeného dôvodu súd pokiaľ ide o výšku peňažnej satisfakcie dospel k záveru, že táto má byť u žalobcov 2/ až 4/ rovnaká. Z uvedeného dôvodu súd žalobcom 2/ až 4/ ako náhradu nemajetkovej ujmy priznal každému sumu 13.000,- Eur, ktorú sumu považoval za primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Nakoľko súd žalobcom 2/ až 4/ priznal nárok len v časti uplatneného, nárok žalobcov 2/ až 4/ v prevyšujúcej časti zamietol.

Súd návrh právneho zástupcu žalovaného 2/ na doplnenie dokazovania za účelom zistenia pomerov žalovaného 1/ aj žalobcov prednesený na poslednom pojednávaní dňa 08. 12. 2017 zamietol, jednak vzhľadom na aplikáciu koncentračnej zásady podľa § 118a Občianskeho súdneho poriadku, keďže prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ako aj z dôvodu, že poukaz žalovaného 2/ na skúmanie pomerov žalovaného 1/ a žalobcov nie je dôvodný. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí reflektovať závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ), a to u každej postihnutej osoby, preto nebol daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 450 OZ, ale na zohľadnenie uvedených zákonom stanovených kritérií priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Skutočnosť, že žalovaný 1/ bol v trestnom konaní uznaný vinným a podmienečne odsúdený, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Práve nedostatočná výška náhrady nemajetkovej ujmy by mohla viesť k tomu, že ujmou už postihnutý účastník konania sa opätovne stáva obeťou nesprávneho výkladu právnych predpisov.

Na záver v časti odôvodnenia týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd dáva do pozornosti rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) vo veci Z. c/a Slovenská republika v súvislosti s odôvodnením priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. ESĽP v danej otázke v bode 72 svojho rozhodnutia konštatoval len: „Súd sa domnieva, že sťažovateľka určite utrpela nemajetkovú ujmu. Uskutočniac odhad na spravodlivom základe, priznáva jej z tohto titulu 25.000,- Eur“. Hoci je zrejmé, že funkcia i pozícia ESĽP je výrazne odlišná od statusu vnútroštátnych všeobecných súdov, aj z citovanej formulácie je zrejmé, že voľnú úvahu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do práva na rodinný život je len veľmi ťažko zdôvodňovať konkrétnejšími východiskami a závermi, než „odhadom na spravodlivom základe“.

Pri určení spôsobu zaviazania oboch žalovaných na plnenie, súd ich zaviazal tým spôsobom, ako požadovali žalobcovia v zmysle pripustenej zmeny žaloby, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť plniť druhému, nakoľko žalovaní nevystupujú ako solidárni dlžníci, pretože ich záväzok plniť vyplýva pri každom z nich z iného právneho predpisu. Nebolo pritom možné na plnenie zaviazať iba žalovaného 2/ ako poisťovňu, nakoľko z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobcovia majú právo v zmysle citovaných právnych predpisov žiadať plnenie od ktoréhokoľvek žalovaného, pričom vzájomné vyporiadanie medzi žalovanými je záležitosťou iba žalovaných a týka sa ich právneho vzťahu vyplývajúceho zo zákona o povinnom zmluvnom poistení.
Ohľadom námietky premlčania žalovaného 1/, keďže tento nešpecifikoval, v akom rozsahu uplatneného nároku vznáša námietku premlčania, súd považuje za potrebné uviesť, že premlčanie ako kvalifikované uplynutie času má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti nároku, v dôsledku čoho premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať. Na premlčanie sa prihliada len na námietku. Premlčaním právo nezaniká, iba sa oslabuje a trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, čo znamená, že jeho uplatniteľnosť je obmedzená na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou trojročnou premlčacou dobou v zmysle § 101 OZ. Uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom ustanovená osobitná premlčacia doba, a to je i prípad peňažnej satisfakcie - práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Táto trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Právo môže byť vykonané prvý raz, keď vznikne možnosť podať na jeho základe žalobu, teda keď je actio nata. Tento okamih je daný objektívne a nezávisle na subjektívnej okolnosti (napr. na tom, že oprávnený nevedel o svojom práve). Dopravná nehoda sa stala 12. 07. 2009 a žalobcovia si svoj nárok uplatnili žalobou na súde dňa 17. 03. 2011, t.j. v rámci plynutia trojročnej premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené súd vyhodnotil námietku premlčania ako nedôvodnú.
Pokiaľ žalobcovia 1/ až 4/ na základe pripustenej zmeny žaloby žiadali priznať aj úrok z omeškania vo výške 9 % ročne z požadovaných súm náhrady nemajetkovej ujmy od 18. 03. 2011 do zaplatenia, súd tento nárok nepriznal. Právo požadovať vedľa plnenia aj úrok z omeškania má podľa § 517 ods. 2 OZ veriteľ voči dlžníkovi, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu a ak dlžník nie je povinný podľa Občianskeho zákonníka platiť poplatok z omeškania. Zákon teda spája právo na úroky z omeškania len so záväzkovými právnymi vzťahmi, z ktorých vzniká veriteľovi právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Právny vzťah medzi pôvodcom neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby a touto osobou, ktorého obsahom je právo fyzickej osoby domáhať sa ochrany podľa § 11 a nasl. OZ, a to aj žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na jednej strane a povinnosť pôvodcu zásahu znášať sankcie uložené súdom, vrátane prípadnej povinnosti na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch na strane druhej, nie je však záväzkovým právnym vzťahom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 OZ nie je preto právom veriteľa na plnenie (pohľadávkou) od dlžníka podľa ustanovenia § 488 a nasl. OZ a uspokojenie tohto práva nie je plnením peňažného dlhu v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 OZ. Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že fyzická osoba domáhajúca sa práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ nemôže požadovať úrok z omeškania, a preto súd žalobu žalobcov v tejto časti ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom k tomu sa súd potom nezaoberal ani skúmaním vznesenej námietky premlčania v rozsahu úroku z omeškania zo strany žalovaného 2/.“
O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, § 257 CSP.
Žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania voči žalobcom 1/ až 4/ nepriznal, pretože v konaní boli percentuálne úspešnejší žalovaní 1/, 2/, aj s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie žaloby, kde procesné zavinenie na zastavení konania v tejto časti je na strane žalobcov, ako aj s prihliadnutím na zamietnutie žaloby v časti prevyšujúcej priznané plnenia. Podľa názoru prvoinštančného súdu po zmene právnej úpravy, t.j. po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku, súd prvej inštancie už nemohol pri rozhodovaní o trovách konania uplatniť ustanovenie § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ,,OSP“), pričom dôvody hodné osobitného zreteľa súd prvej inštancie videl v charaktere daného sporu, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo výlučne na úvahe súdu.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu , konkrétne do výrokov II., III., IV., V., VII. podal včas žalovaný 1/ odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania vo výške 100 %.
Podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie nezhodnotil jeho ekonomickú situáciu. Je síce zamestnaný, stále sa stará o dvoch synov,

korí s ním žijú v spoločnej domácnosti a ktorých vychovával bez ich matky, je osobou bez akýchkoľvek úspor, býva v byte, ktorý spláca banke a jeho mesačný príjem pokrýva práve mesačné náklady na živobytie, z tohto dôvodu je rozhodnutie súdu o výške priznaných nárokov žalobcom 1/-4/ nesprávne, neprimerane vysoké a to s ohľadom na jeho majetkové pomery. Žalobcovia neutrpeli stratou blízkej osoby ujmu v tak veľkom rozsahu a takej intenzity, že by za túto bolo potrebné súdom prvej inštancie priznať tak vysoké sumy, aké súd prvej inštancie priznal a to s poukazom na vek zosnulých, ich vzťah predovšetkým k žalobcom 2/ až 4/.
Ďalej navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že v napadnutej časti prizná žalobcom ,,nižšiu sumu“ a jemu prizná náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Proti rozsudku prvoinštančného súdu, konkrétne do výrokov II., III., IV., V., VII. podal včas žalovaný 2/ odvolanie.
Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania vo výške 100 %. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistil skutkový stav tak, že neobstojí a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Mal za to, že v tomto konaní nie je a ani nemôže byť daná jeho pasívna vecná legitimácia. Podľa jeho názoru záver súdu prvej inštancie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, konkrétne najmä s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 28. mája 2014, sp. zn. 7 Cdo 65/2013 publikovaným v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2015, v ktorom ustálil rozdiel medzi nemajetkovou ujmou podľa § 13 ods. 2 OZ a majetkovou ujmou vrátane ujmy na zdraví.
Napriek jednoznačnému záveru Najvyššieho súdu SR o obsahovej a pojmovej odlišnosti medzi nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a nárokom na náhradu škody na zdraví (teda nárokom na náhradu za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia) súd prvej inštancie v rozsudku vyslovil právny názor, ktorý sa odchyľuje od ustálenej rozhodovacej činnosti najvyššej všeobecnej súdnej autority - Najvyššieho súdu SR.
V skutkovo a právne porovnateľnom prípade Najvyšší súd SR vo svojom uznesení z 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 už judikoval, že pod pojem škoda pre účely Zákona o PZP nie je možné podradiť i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spočívajúci v strate blízkej osoby.
V rozsudku Najvyššieho súdu SR z 30. októbra 2012, sp. zn. 4 Cdo 139/2011 dovolací súd opätovne uviedol, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je zahrnutá do rozsahu poistenia zodpovednosti za prevádzku motorového vozidla.
Ani v rozsudku z 31. marca 2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 Najvyšší súd SR, ktorý bol vyhlásený až po Rozsudku SD EÚ vo veci R., nezistil dôvody na odklon od svojho skôr vysloveného právneho záveru a uzavrel, že výkladom nemožno dospieť k inému záveru, než k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu v rozsahu vymedzenom v Zákone o PZP je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka.
Najvyšší súd SR konštantne v priebehu 5 rokov zastáva v tejto problematike rovnaký právny názor, a k jeho zmene nedošlo ani po vyhlásení Rozsudku SD EÚ vo veci C.. Preto s ohľadom na princíp právnej istoty je potrebné túto rozhodovaciu líniu Najvyššieho súdu považovať za ustálenú rozhodovaciu prax.
S ohľadom na to, že rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, v ktorom dovolací súd vykladá pojem ,,škoda na zdraví“, bolo publikované v zbierke a pojem ,,škoda na zdraví“ pre účely Zákona o PZP bol viackrát judikovaný dovolacím súdom bez toho, aby sa iný senát Najvyššieho súdu SR s týmto výkladom nestotožnil, možno považovať výklad tohto pojmu za ustálenú súdnu prax. Preto v prípade, že odvolací súd by nerozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR toto by v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP zakladalo dôvod na prípadné dovolanie voči takémuto rozhodnutiu odvolacieho súdu.
Ďalej poukázal na zásadnú nesprávnosť výkladu Rozsudku SD EÚ vo veci Z.okresným súdom, pretože Súdny dvor Európskej únie v rozsudku nevyložil (a ani nemohol vyložiť) vnútroštátne právo, ale európsku smernicu Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej aj ,,Prvá smernica“), európsku smernicu Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej aj ,,Druhá smernica“) a európsku smernicu Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských

štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len ,,Tretia smernica“) (ďalej spoločne aj ,,Motorové smernice“).
Súdny dvor v Rozsudku SD EÚ vo veci C. v bode 38. uvádza, že Motorové smernice ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením, a že spresňujú najmä druhy škôd a okruh poškodených, ktoré do rozsahu povinnosti kryť škody poistením spadajú. Nesplnenie tejto povinnosti však nemôže mať za následok automatické rozšírenie poistného krytia.
Súdny dvor v nasledujúcom bode 39. poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie Marquez Almeida, v ktorom uviedol, že je potrebné rozlišovať medzi rozsahom náhrady škody a poistným krytím. Zatiaľ čo rozsah náhrady škody sa spravuje vnútroštátnym právom, povinnosť krytia poistením je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Únie, teda Motorovými smernicami. Súdny dvor v Rozsudku SD EÚ vo veci C. vykladal len krytie poistením, nie však rozsah náhrady škody, ktorý je naďalej doménou vnútroštátneho práva.
Mal za to, že podľa slovenského práva je nutné rozlišovať medzi škodou na zdraví, nemajetkovou ujmou, a nie je možné ich stotožňovať, ako tomu urobil okresný súd. Za predpis, ktorý na vnútroštátnej úrovni vymedzuje rozsah a zodpovednosť za škodu je potrebné považovať nie len Občiansky zákonník, ale aj Zákon o PZP, ktorý nemajetkovú ujmu vylučuje. Ak aj Rozsudkom SD EÚ vo veci C. došlo k výkladu cieľa Motorových smerníc v zmysle, že majú zaviazať členské štáty na to, aby prijali takú vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá zabezpečí, že poškodeným bude nahradená ich ujma tak v majetkovej ako aj nemajetkovej sfére, je potrebné od rozsahu povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravnej nehode odlišovať spôsob, akým členské štáty majú rozsah povinnosti daný Motorovými smernicami zabezpečiť. Uvedené vyplýva z bodu 39. a 40. Rozsudku SD EÚ vo veci C.. Súdny dvor vyslovene poukazuje na to, že rozsah náhrady škody - a nie rozsah poistného krytia - sa spravuje vnútroštátnym právom, a že zámerom Motorových smerníc nie je harmonizácia režimov zodpovednosti za škodu v členských štátoch. Súdny dvor uvádza, že v súčasnosti sú členské štáty stále oprávnené upraviť vlastný režim zodpovednosti za škodu rozdielne. Súdny dvor v Rozsudku SD EÚ vo veci C. tak rozlišuje medzi (i) rozsahom povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravnej nehode ako autonómnym pojmom európskeho práva, ktorý je zakotvený v Motorových smerniciach a musí sa vykladať jednotne, v súlade s účelom smernice a medzi (ii) rozsahom zodpovednosti za škodu, čo je pojem vnútroštátneho práva, ktorý si členské štáty môžu upraviť rozdielne. Súdny dvor v tomto odôvodnení v podstate povedal, že kým členské štáty majú záväzok zachovať pojem ,,rozsah povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu“ jednotne, v súlade s Motorovými smernicami, to, akým spôsobom členské štáty svoj záväzok splnia, a akým spôsobom pojem transponujú do vnútroštátneho práva, je už vecou členského štátu.
Prvoinštančný súd uviedol, že vnútroštátne právo treba vykladať konformne s konkrétnou smernicou, v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok. Táto zásada zároveň vyžaduje, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok a posúdil, do akej miery ho možno použiť spôsobom, ktorý nevedie k výsledku, ktorý odporuje smernici. Okresný súd vyložil pojem ,,škoda na zdraví“ tak, že doň jednoducho zahrnul aj nemajetkovú ujmu. V podstate tak nahradil pojem vnútroštátneho predpisu (,,škoda na zdraví“) pojmom európskeho práva.
Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú síce povinné vykladať toto právo čo najväčšmi s ohľadom na znenie a účel predmetnej smernice, avšak aj táto povinnosť (a možnosť) eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva má obmedzenia. Povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva (i) nemôže slúžiť ako základ na výklad contra legem vnútroštátneho práva a ani (ii) byť v rozpore so všeobecnými zásadami práva.
Výklad súdu prvej inštancie považuje za použitie eurokonformného výkladu contra legem. Slovenské právo zásadne a konzistentne rozlišuje medzi škodou a (nemajetkovou) ujmou. Pri eurokonformnom výklade je potrebné, aby vnútroštátny súd vzal do úvahy vnútroštátne právo ako celok, teda má posudzovať aj to, ako daný pojem používajú iné predpisy, jeho systematické zaradenie či súvislosť s inými pojmami a inštitútmi vnútroštátneho práva. Ani eurokonformný výklad nesmie viesť k nekonzistentným výsledkom a rozporom v systematike vnútroštátneho práva. Ďalej poukázal na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR k povahe škody v slovenskom práve (R 55/1971, sp. zn. 1 Cz 49/76, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júna 2008, sp. zn. 3 Cdo 234/2007, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31. marca 2016, sp. zn. 3 Cdo 301/2012, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. mája 2014, sp. zn. 7 Cdo 65/2013) i na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2012, sp. zn. IV. ÚS 201/2012.

Podľa jeho názoru ak by aj odvolací súd dospel k odlišnému záveru, muselo by sa skúmať, či je možné s prihliadnutím na rozdiely medzi škodou a náhradou za nemajetkovú ujmu dospieť k tak extenzívnemu výkladu pojmu ,,škoda“, že by doň spadala aj náhrada za nemajetkovú ujmu, avšak s odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR to nie je možné. Názor Ústavného súdu SR (najpodrobnejšie v III. ÚS 666/2016) bol vyjadrený v uznesení o odmietnutí sťažnosti, nie v meritórnom rozhodnutí a bez toho, aby jeho vyjadreniu predchádzalo plnohodnotné konanie vo veci samej. Vzhľadom na to, že ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd SR preto nemôže nahrádzať Najvyšší súd SR pri výklade a aplikácii Zákona o PZP.
Vzhľadom na deľbu právomoci medzi všeobecnými súdmi a Ústavným súdom Slovenskej republiky to má byť Najvyšší súd SR, ktorý má tento rozpor odstrániť. Výsledky rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky tak nezbavujú Najvyšší súd SR úlohy rozhodnúť v otázke výkladu súkromnoprávnych predpisov ,,podústavného“ práva (Zákona o PZP) a jeho limitov.
Okresný súd použil eurokonformný výklad v rozpore s jeho obmedzeniami, prehliadajúc možný výklad pojmu „škoda na zdraví“ vo vnútroštátnom práve. Použil eurokonformný výklad tak, ako to táto metóda výkladu nepripúšťa. V podstate nahradil pojem vnútroštátneho predpisu (,,škoda na zdraví“) pojmom európskeho práva. K záveru, k akému dospel súd prvej inštancie by bolo možné dospieť iba v prípade, ak by Motorové smernice mali priamy účinok. Priamy účinok je však v horizontálnom vzťahu, o aký ide aj v danej veci, v zmysle ustálenej judikatúrv Súdneho dvora EÚ vylúčený.
Ďalej uviedol, že považuje výšku žalobcami 1/-4/ uplatňovanej náhrady za nemajetkovú ujmu za neprimeranú a účelovú. Žalobcovia 1/-4/ počítajú s tým, že v prípade, ak by odvolací súd uzavrel, že poisťovňa je pasívne vecne legitimovaná v tomto konaní, sa tejto sumy aj reálne domôžu. Žalobcovia 1/-4/ žalobou požadovali náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 92.200,- Eur, ktorú by len od žalovaného 1/ ako od otca - živiteľa dvoch nezaopatrených detí nikdy neboli požadovali. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy sa majú skúmať prioritne majetkové pomery tak poškodených, ako aj škodcov. Náhrada nemajetkovej ujmy preto nemôže mať voči škodcovi likvidačný charakter. Náhrada za nemajetkovú ujmu nie je trestom za smrť blízkej osoby, ale symbolickou satisfakciou za nešťastné následky škodových udalostí. Ďalej poukázal na právoplatne priznané sumy za nemajetkovú ujmu v rozsahu do 10.000,-Eur. Uviedol, že Krajský súd v Trnave v konaní sp. zn. 10Co/566/2015 sa stotožnil s výškou 8.000,- Eur; Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 13 Co/954/2014 sa stotožnil s výškou 6.500,- Eur; Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 14Co/102/2014 sa stotožnil s výškou 4.150,- Eur; Najvyšší súd SR v konaní sp. zn. 1 Cdo/77/2009 6.638,- Eur. Nesúhlasil ani s výrokom o trovách konania (VII. výrok), pretože žaloba mala byť voči nemu zamietnutá v celom rozsahu a mala mu byť priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%.V zmysle právnej teórie ustanovenie § 257 CSP slúži na riešenie situácií, v ktorých je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje správa dostal náhradu trov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Je nepochybné, že žalobcovia 1/-4/ zavinili zastavenie konania vo výške 49.800,- Eur, keď vzali svoj bezdôvodný návrh späť. Minimálne v tejto časti mu mala byť priznaná náhrada trov konania vo výške 100%. Podľa jeho názoru ustanovenie § 257 CSP neslúži na odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť aj náležíte odôvodnený. Je absolútne nepostačujúce odôvodnenie, keď súd prvej inštancie iba stroho uviedol, že ,,dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v charaktere daného sporu, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo výlučne na úvahe súdu“. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. V opačnom prípade ide o arbitrárne rozhodnutie. Súd môže len výnimočne nepriznať úspešnej strane náhradu trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia, musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, pričom musí prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery (treba zdôrazniť že všetkých) strán a vziať do úvahy nielen to, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale to, aký bude dopad aplikácie tohto ustanovenia na pomery strany na opačnej strane.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do výroku VI., podali žalobcovia 1/-4/ včas odvolanie. Navrhli, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu tak že žalobe vyhovie v plnom rozsahu. Odvolanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1, písm. f), h) CSP. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré nesprávne právne vyhodnotil.

V bode 94. odôvodnenia napadnutého rozsudku, sa argumentačne vysporiadal s preukázaním prvkov rozhodujúcich pre stanovenie výšky náhrady z hľadiska skúmania intenzity zásahu do práva na ochranu súkromia oprávnených, ako aj postoja osoby zodpovednej za neoprávnený zásah.
Pri konštatovaní, že medzi nimi a nebohými H. B. a O. F. existovali silné citové, morálne sociálne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, sa priznaná náhrada javí ako nedostatočná a nevystihuje samotný princíp satisfakcie za tak výrazný zásah do ich osobnostných práv, akým bola tragická smrť dvoch najbližších členov rodiny.
Súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkaznú situáciu vo vzťahu k primárnemu
aspektu a to, že výška priznanej náhrady má odrážať všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, za použitia princípu proporcionality.
V tejto súvislosti poukázali na rozsudky všeobecných súdov, ktorými v sporoch s obdobným skutkovým základom, t.j. priznali náhradu nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky (napr. rozsudkom Okresného súdu Pezinok sp. zn. 6C/70/2008 zo dňa 23. 10. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava sp. zn. 8Co/274/2015 zo dňa 13. 12. 2016 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy manželke za smrť manžela vo výške 33.193,20 Eur a dcére vo výške 16.597 Eur, rozsudkom Okresného súdu Skalica sp. zn. 5C/332/2013 zo dňa 16. 12. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín sp. zn. 10Co/218/2015 zo dňa 07. 06. 2016 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 Eur za smrť syna, každému rodičovi zvlášť, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6Co/810/2014 - 396 zo dňa 07. 07. 2015 bola priznaná suma 30.000,- Eur za smrť oboch rodičov pre jedno dieťa, atď ....)
Z právoplatných súdnych rozhodnutí vyplýva, že súdy za tak výrazný zásah do práva na súkromie tragickou stratou osôb blízkych, priznali výrazne vyššie plnenie, než tomu je v prejednávanom prípade.
Opakovane je nevyhnutné prihliadnuť k tomu, že v dôsledku porušenia povinností žalovaného 1/, ako vodiča osobného motorového vozidla, zomreli dvaja nevinní účastníci premávky, bez akejkoľvek miery spoluzavinenia neb. manžela a otca p. H. B., tak ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania.
Podľa ich názoru nimi uplatnený úrok z omeškania je nárokom uplatneným dôvodne. Podaním žaloby na súd prvej inštancie domáhali zaplatenia nemajetkovej ujmy formou relutárnej reštitúcie, t.j. požadovali voči protistrane peňažné plnenie. Žalovaní 1/, 2/ dobrovoľne nesplnili svoj peňažný dlh, preto sa dostali do omeškania. Tomu korešponduje ich právo domáhať sa úroku z omeškania. Žaloba na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy bola súdu prvej inštancie doručená dňa 17. 03. 2011. S poukazom na ust. § 563 OZ sa žalovaní 1/ a 2/ nasledujúcim dňom dostali do omeškania, preto im vzniká nárok na zaplatenie úroku z omeškania (viď rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/274/2015 zo dňa 13. 12. 2015, rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4C/42/2016).
Počiatok plynutia omeškania a výšku uplatneného ročného úroku z omeškania žalovaní 1/ a 2/ nepopreli. Vzniesli iba námietku premlčania, ktorú nijaký spôsobom nešpecifikovali a súd prvej inštancie sa jej opodstatnenosťou ani nezaoberal. Ďalej poukázali na § 517 ods. 2, § 563 OZ.

5. Žalobcovia 1/-4/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ proti rozsudku prvoinštančného súdu uviedli, že žalovaný 1/ pri plnení svojej dôkaznej povinnosti nepredložil súdu taký relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval a potvrdzoval pravdivosť jeho obrany, prezentovanej v odvolaní. Žalovaný 1/ poukazoval na svoje majetkové pomery bez podpory relevantne vykonaných dôkazov. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že medzi nimi a nebohými H. F. a O. S. existovali silné citové, morálne sociálne vzťahy a väzby, ktoré sa vytvárali dlhodobo, boli stabilné, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, jednalo sa o rodinu ktorá v okolí požívala výbornú povesť a bola známa ako súdržná komunita. Vzhľadom na to považujú odvolanie žalovaného 1/ za nedôvodné.

6. Žalobcovia 1/-4/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ proti rozsudku prvoinštančného súdu poukázali na to, že žalovaný 2/ v odvolaní neuviedol žiadne nové právne argumenty než tie, ku ktorým sa oni v priebehu konania pred prvoinštančným súdom už vyjadrili. Súd prvej inštancie dostatočne presvedčivo a vyčerpávajúco zdôvodnil právne posúdenie pasívnej legitimácie žalovaného 2/, pričom sa jedná o poisťovňu, ktorá poskytovala poistnú ochranu poškodeným z poistenia zodpovednosti za škodu z prevádzky motorového vozidla vo vlastníctve žalovaného 1/, ktorým porušil predpisy na úseku premávky na pozemných komunikáciách a spôsobil smrť dvoch nevinných ľudí. Súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie o ustálenú a rozsiahlu judikatúru všeobecných súdov v obdobných sporoch vrátane rozsudku Súdneho dvora vo veci C 22-12, G. C. c/a F. A., N. C., zo dňa 24. 10. 2013. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že medzi nimi a nebohými H. B. a O. F. existovali silné citové, morálne sociálne vzťahy a väzby, ktoré sa vytvárali dlhodobo, boli stabilné, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, jednalo sa o rodinu ktorá v okolí požívala výbornú povesť a bola známa ako súdržná

komunita. Žalovaný 2/ uvedené v spore nijako nepoprel. Poukaz žalovaného 2/ aj na príjmy a výdavky žalovaného 1/ sú nedôvodné, práve s prihliadnutím na primeranosť priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, vo vzťahu ku každému zo žalobcov (do osobnostnej sféry ktorých bolo zasiahnuté). Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí reflektovať závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to u každej postihnutej osoby. V prejednávanej veci nie je daný dôvod na aplikáciu § 450 OZ. Trest uložený v trestnom konaní neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb. Oni napadli výšku priznanej náhrady za nedostatočnú, poukázali na súdne rozhodnutia, v ktorých bola priznaná podstatne vyššia náhrada. Zdôraznili, že pri rozhodovaní je nevyhnutné prihliadnuť na okolnosti prejednávaného prípadu, nedá sa paušálne označiť za akých okolností je aká výška nemajetkovej ujmy dostatočná za stratu najbližších rodinných príslušníkov. Zásah do súkromného života vníma každá fyzická osoba individuálne, jej intenzitu je povinný skúmať súd prvej inštancie a následne spravodlivo vyhodnotiť vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy. Dodali, že považujú odvolanie žalovaného 2/ za nedôvodné.

7. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/-4/ a vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov 1/-4/ k jeho odvolaniu proti rozsudku prvoinštančného súdu uviedol, že nesúhlasí s tým, že by bol v konaní pasívne vecne legitimovaný, a pretože žalobcovia 1/-4/ vo svojich podaniach neuvádzajú v tejto súvislosti žiadnu argumentáciu, odkázal na svoje odvolanie.
Ďalej uviedol, že považuje výšku žalobcami 1/-4/ uplatňovanej náhrady za nemajetkovú ujmu za neprimeranú a účelovú. Osobná ujma vzniknutá v dôsledku straty blízkej osoby nie je reparovateľná a výška takejto ujmy sa veľmi ťažko dá „vyčísliť." Žalobcovia 1/-4/ žalobou požadovali náhradu nemajetkovej ujmy spolu vo výške 92.200,- Eur, ktorú by len od žalovaného 1/ ako od otca - živiteľa dvoch nezaopatrených detí nikdy neboli požadovali. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy sa majú skúmať prioritne majetkové pomery tak poškodených, ako aj škodcov. Náhrada nemajetkovej ujmy preto nemôže mať voči škodcovi likvidačný charakter a ani nemá vylepšovať majetkové pomery poškodených. Náhrada za nemajetkovú ujmu nie je trestom za smrť blízkej osoby, ale symbolickou satisfakciou za nešťastné následky škodových udalostí.
Vo svojom odvolaní poukázal na právoplatné rozsudky, ktorými boli priznané sumy za nemajetkovú ujmu v rozsahu do 10.000,- Eur. Ďalej poukázal na ďalšie rozhodnutia všeobecných súdov. Súhlasí s názorov žalobcov 1/, 2/, že výška priznanej náhrady má odrážať zdieľané predstavy o spravodlivosti, za použitia princípu proporcionality. Žalobcami požadovaná suma 92. 200,- Eur, predstavuje približne mzdu jedného zamestnanca, ktorú dokáže priemerný zarobiť počas 8 rokov a pri životnom minime a priemernej mzde za rok 2017 za 13 rokov, čo nie je v súlade s princípom proporcionality a ani nezodpovedá predstave o spravodlivosti. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie priznal žalobcom 1/-4/ náhradu nemajetkovej ujmy výrazne vyššiu ako je spravodlivé v tomto prípade.
Zároveň uviedol, že súhlasí s názorom prvoinštančného súdu ohľadne nepriznania úrokov z omeškania. Žalobcovia 1/-4/ nepreukázali náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch takýto titul ani nemôže predstavovať, keďže náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch takýto titul ani nemôže predstavovať, nakoľko nejde o záväzkovo-právny vzťah.
Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu zmenil, žalobu v celom rozsahu zamietol a jemu priznal náhradu trov konania.

8. Žalobcovia 1/-4/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ uviedli, že žalovaný 2/ identickými argumentáciami spochybňuje výšku priznanej nemajetkovej ujmy s dôrazom na ich majetkové pomery a žalovaného 1/. Opakovane poukazuje na súdne rozhodnutia ktoré, na obdobnom skutkovom základe, priznali žalobcom nižšie náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaný 2/ opomína poukázať na absolútne odlišné okolnosti káuz, na ktoré sa vo svojom podaní odvoláva a prejednávaného prípadu. Svojím vyjadrením rozporuje vlastné závery, kde na jednej strane namieta pasívnu vecnú legitimáciu v spore a na druhej strane predkladá, na svoju procesnú obranu, súdne rozhodnutia v ktorých zmluvná poisťovňa je pasívne vecne legitimovaná a zaviazaná k povinnosti plnenia.
Zároveň žalovaný 2/ špekulatívne analyzuje priznanú náhradu nemajetkovej ujmy cez životné minimum, „mzdy priemerného zamestnanca" a priemernej mzdy za rok 2017. Takéto teoretické postupy nemajú oporu v právnom poriadku a ustálenej rozhodovacej praxi všeobecných súdov.
Výlučne výsledky dokazovania pred súdom prvej inštancie, ako preukázané okolnosti prejednávaného prípadu, sú pokladmi pre rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy. Matematické výpočty v takýchto prípadoch sú neprípustné, stoja mimo platnej právnej úpravy, ktorými je súd viazaný. Naznačené postupy môžu byť interpretované v teoretickej rovine de lege ferenda.
Ďalej zotrvávajú na svojej interpretácii oprávnenosti uplatnenia zákonného úroku z omeškania.

9. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu okresného súdu v odvolaním napadnutých výrokoch (II., III., IV., V., VI. výrok) ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 potvrdil a v závislom výroku o trovách prvoinštančného konania (VII. výrok) zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

12. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalobcov 1/-4/, žalovaných 1/, 2/ v odvolaniach.

13. Odvolací súd konštatuje, že žalobcovia 1/-4/, žalovaní 1/, 2/ v odvolaní neuviedli žiadne skutočnosti, okolnosti alebo argumenty, ktoré by neboli predmetom skúmania prvoinštančného súdu a s ktorými by sa prvoinštančný súd náležite nevysporiadal. Dokonca možno konštatovať, že neuviedli ani žiadny konkrétny relevantný právny dôvod a ani žiadny konkrétny relevantný skutkový dôvod, spochybňujúci správnosť napadnutého rozhodnutia.

14. V preskúmanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 1/ bol právoplatným rozsudkom Okresného súdu Nitra č.k. 5T/20/2010-270 zo dňa 11. 10. 2010 uznaný vinným, že dňa 12. 07. 2009 v čase o 17.00 hod. v okrese Nitra na ceste I. triedy č. 65 smerom zo Zlatých Moraviec na Nitru viedol osobné motorové vozidlo zn. Opel Astra EČ: P., pričom v km 9,5 porušil ustanovenie § 16 ods. 1, ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov tým, že neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiach vozidla, povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať a motorové vozidlo viedol rýchlosťou 110 km/h až 122 km/h, následkom čoho nezvládol jeho riadenie, začal intenzívne brzdiť, dostal šmyk a v rozpore s ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. vošiel do protismeru, kde sa v ľavotočivej zákrute čelne zrazil s osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Felícia EČ: XXXAG,, ktoré viedol B., v dôsledku čoho H. utrpel zranenia, na následky ktorých vo fakultnej nemocnici s poliklinikou v Nových Zámkoch dňa 17. 07. 2009 zomrel, O. F. utrpela zranenia, na následky ktorých na mieste dopravnej nehody zomrela, O. B. utrpela sériovú zlomeninu 4-11 rebra vľavo s pomliaždením, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona k jednočinnom súbehu z prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona. Zato mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, ktorého výkon bol podmienečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní štyroch rokov a zároveň mu bol uložený probačný dohľad nad správaním v skúšobnej dobe. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v premávke na pozemných komunikáciách vo výmere 8 rokov. Bola

mu uložená povinnosť spočívajúca v príkaze osobne sa ospravedlniť poškodenej B., nar. XX.. Taktiež mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu. Poškodená žalobkyňa 1/ O. B. bola odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

15. Uvedeným trestným rozsudkom vychádzajúc z ustanovenia § 193 CSP bola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov 1/-4/, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkych, príbuzných osôb natrvalo narušený. Protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov 1/-4/.

16. V konaní bolo preukázané, že medzi nebohým H. B., nebohou O. F. a medzi žalobcami 1/-4/ boli vytvorené vzájomné sociálne, morálne, citové, kultúrne vzťahy v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom (spolu)vytvárali harmonické rodinné prostredie. Smrťou manžela a otca, matky a starej matky pri dopravnej nehode spôsobenej výlučne zavinením žalovaného 1/ došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia, a teda k pretrhnutiu najintenzívnejších interpersonálnych väzieb. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov 1/-4/ neodstrániteľná.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobcovia 1/-4/ sa oprávnene domáhali práva na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. OZ), pretože morálna satisfakcia (§ 13 ods.1 OZ) nie je v danom prípade postačujúca. Žalobcom 1/-4/ vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 OZ), keďže protiprávnym konaním žalovaného 2/ došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov 1/-4/.

18. Odvolací súd zdôrazňuje, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami. Obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny (ako to bolo v posudzovanej veci) má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život. Ako bolo uvedené, súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie žalovaného 1/, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou dvoch členov rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

19. Občiansky zákonník neurčuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu. I keď výška nemateriálnej umy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať. Nemožno presne zistiť skutočnú ujmu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti.

20. ,,Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti

môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“ (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 89/97 z 28. apríla 1998, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 29/2001).

21. Odvolací súd uvádza, že prvoinštančný súd pri určovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch postupoval v súlade so zákonom, keď poukázal na všetky relevantné skutočnosti, ktoré zohľadnil pri určení nemajetkovej ujmy v zmysle vyššie uvedených právnych úvah, ktoré odvolací považuje za rozhodujúce pre tento prípad. Pokiaľ žalobcovia 1/-4/ i žalovaní 1/, 2/ vyčítajú prvoinštančnému súdu výšku (ne)priznanej nemajetkovej ujmy, odvolací súd poukazuje na to, že prvoinštančný súd správne vysvetlil, aké kritériá vzal do úvahy pri určení výšky nemajetkovej ujmy a týmto záverom z hľadiska ich správnosti nemožno nič vyčítať. Preto odvolací súd považuje jeho rozhodnutie v danom smere za správne a vzhľadom na všetky okolnosti určujúce túto výšku ju odvolací súd považuje za primeranú. V súvislosti s odvolacími argumentmi žalobcov 1/-4/, žalovaného 2/ odvolací súd dodáva, že rozhodnutia všeobecných súdov SR ohľadne výšky (ne)priznanej nemajetkovej ujmy, na ktoré v odvolaní poukázali, nie sú rozhodnutiami súdnych autorít, ktoré by boli pre odvolací súd v zmysle ustanovenia § 193 CSP záväznými, ani nie sú považované za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Odvolací súd dodáva, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy je nevyhnutné zohľadniť aj samotný účel náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Náhrada nemajetkovej ujmy v rámci primeraného zadosťučinenia sleduje predovšetkým funkciu satisfakčnú, pretože rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne kvantifikovať a vyčísliť. Z tohto dôvodu ani nie je možná presná finančná náhrada a účelom peňažného zadosťučinenia môže byť iba jej zmiernenie. Z ustálenej rozhodovacej praxe všeobecných súdov vyplýva, že pri výške nemajetkovej ujmy sa neprihliada na výšku priemerného zárobku ani na výšku minimálneho zárobku ani eventuálnu majetkové hodnoty, ktoré je možné nadobudnúť za priznanú majetkovú ujmu.

22. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného 1/ odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný 1/ svoje všeobecné tvrdenia o svojich majetkových pomeroch nepodložil žiadnymi právne relevantnými dôkazmi, hoci jeho povinnosťou bolo nielen tvrdiť rozhodujúce skutočnosti, ale aj označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Vzhľadom na uvedené z obsahu spisu nie je možné vyvodiť, že priznané finančné plnenie by malo pre žalovaného 1/ likvidačný charakter.

23. Pre posúdenie pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2/ je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zák. č. 381/2001 Z.z.. Odvolací súd je toho názoru, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke motorových prostriedkov. Pokiaľ k nemajetkovej ujme došlo v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, je potrebné, vychádzajúc zo zásady ekvity, vykladať nielen konkrétny právny predpis, ale v širšej súvislosti i právny poriadok upravujúci dotknutú oblasť. Podľa názoru odvolacieho súdu, je absolútne logické a legitímne, aby nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným) v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla bola považovaná za škodu podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z., preto takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je totiž zmierniť dôsledky všetkých škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou, pričom najzávažnejším dôsledkom tejto (poistnej) udalosti je spôsobenie smrti. V konečnom dôsledku v tomto smere sa uberá i aktuálna judikatúra Súdneho dvora EÚ.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že predmetné výkladové otázky s jednoznačným záverom vyriešil Súdny dvor EÚ v rozsudku z 24. 10. 2013 vo veci C-22/12 G. C. proti F. A., N. C..

25. Pokiaľ ide o uvedený judikatúrny záver Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12, je nesporné, že tento je v súlade so Zmluvou o fungovaní Európskej únie záväzným výkladovým rámcom a prameňom pre výklad a aplikáciu noriem úniového práva vo všetkých členských štátoch EÚ, s retrospektívnym účinkom (rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-137/94 Richardson) s tým, že výklad únioového práva ponímа záväznosť nielen s účinkami per partes, ale s ohľadom na jednotu systému EÚ (na účely používania únioového práva), má aj všeobecnú záväznosť.

26. Súdny dvor EÚ totiž zabezpečuje nielen jednotný výklad a používanie zakladajúcich zmlúv, ako prameňov únioného práva, ale odvodzuje z nich aj nové pravidlá prostredníctvom výkladu existujúcich prameňov práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti. Prostredníctvom judikatúry Súdneho dvora EÚ nevyhnutne dochádza „k skrytej" normotvorbe prostredníctvom súdneho orgánu, navonok prezentovanej ako výklad prameňov práva a vypĺňanie medzier v práve. Úloha Súdneho dvora EÚ ako neformálneho normotvorcu je všeobecne akceptovaná s tým, že rozhodnutiam Súdneho dvora sa bez akýchkoľvek výhrad priznáva všeobecná precedentná záväznosť.

27. Požiadavka jednotnej aplikácie a interpretácie únioného práva vo vnútri EÚ znamená, že význam pojmov únioného právneho poriadku nemôže byť v jednotlivých členských štátoch rôzny, ale musí spočívať na objektívnych kritériách definovaných únioným právom (Jordens-Vosters, 69/79, 10. 1. 1980 s. 75, bod 6), pričom aplikácia, účinnosť a záväznosť únioného práva nemôže byť v jednotlivých štátoch rozdielna (Zerbone, 94/77, 31. 1. 1978, Zb. s. 99, body 25 a 26).

28. Odvolací súd zdôrazňuje, že vnútroštátny súd je všeobecným súdom aplikácie únioného práva, pretože je povinný v rámci svojich právomocí zabezpečiť úplný účinok únioných právnych noriem a chrániť práva, ktoré tieto normy priznávajú jednotlivcom (Frankovich a Bonifaci, C-6 a 9/90, 19. 11. 1991, Zb. s. I-5357, bod 32; Factortame, C-213/89, 19. 6. 1990, Zb. s I-2433, bod 19). Je povinný zabezpečiť právnym subjektom právnu ochranu najmä vtedy, ak to vyplýva z priamo účinných ustanovení, ale aj prostredníctvom využitia nepriameho účinku práva EÚ tak, že bude vykladať všetky procesné ustanovenia eurokonformným spôsobom tak, aby ich aplikácia prispela k realizácii požiadavky na zabezpečenie účinnej súdnej ochrany práv, ktoré fyzickým a právnickým osobám vyplávajú z únioného právneho poriadku (Kronberger, T-18/07, Úz. 21. 5. 2008, Zb. s UU-77, bod 49; Unibet, C-432/05, 13. 3. 2007, Zb. s. I-2271, bod 44). Vnútroštátny súd je v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy, ktorú mu priznáva vnútroštátne právo, povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom EÚ tak, aby ich následná aplikácia prispela k vykonaniu únioného práva (Lucchini, C-119/05, 18. 7. 2007, Zb.s. I-6199, body 60 a 61).

29. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v danom prípade správne aplikoval judikatúru Súdneho dvora EÚ, pretože jeho povinnosťou bolo pri aplikácii Zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti vychádzať z jeho eurokonformného výkladu a riadiť sa záväzným výkladom Súdneho dvora EÚ. Štát totiž môže porušiť právo Únie aj vtedy, ak jeho súd vydá súdne rozhodnutie, ktoré bude v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ C-224/01 Köbler, 30. 9. 2003, Zb. s. I-10239, bod 56; Brassere du p?cheur a Factortame, C-46 a 48/93, 5. 3. 1996, Zb. s. I-1029, bod 57).

30. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. (publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 71/2018).

31. ,,Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná." (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 61/2018). Z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 ďalej vyplýva : ,,Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do

osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod. Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 Eur (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo. Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). Napokon bez významu tu podľa dovolacieho súdu nemôže byť ani to, že k správnemu chápaniu pojmu škoda aj súvislostí zodpovednosti za ňu v komunitárnom práve nemožno dospieť izolovane od základov, na ktorých bolo komunitárne právo budované, teda na jednej strane od právnych poriadkov tých členských štátov Európskej únie, ktorých demokratické fungovanie nebolo (na rozdiel od situácie v dnešných tzv. postsocialistických štátoch) prerušené, na druhej strane potom aj od tých historických prameňov práva na území dnešnej Slovenskej republiky (niekdajšieho Československa), o ktorých demokratickom pôvode (charaktere) nevznikol dôvod pochybovať. . Pri nazeraní na problém aj z tohto uhla pohľadu potom nemožno nevidieť to, že slovenský Občiansky zákonník (zákon prijatý ešte v prostredí unitárnej Československej socialistickej republiky v roku 1964) je napriek jeho početným novelizáciám (vrátane tých po roku 1989) stále predpisom majúcim pôvod v dobe neslobody (tu pre prípad záujmu por. zákon č. 480/1991 Zb.). Podstatnejšie tu však je, že základom úpravy občianskeho práva tzv. prvej Rozhodnutia vo veciach občianskoprávnych Zbierka stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 8/2018 17 republiky (Československej republiky v rokoch 1918 - 1938) sa stal dodnes v Rakúsku platný Všeobecný občiansky zákonník z roku 1811 (cisársky patent č. 946), medzi pojmami škoda a ujma nerozlišujúci (v tejto súv. por. najmä Komentář k Obecnému zákonníku občanskému, František Rouček - Jaromír Sedláček, CODEX Bohemia 1998, V. díl, § 1293, str. 672) a takýto nedostatok rozlišovania sa týkal i niekdajšieho uhorského práva, platného v rovnakom čase na Slovensku (tu por. najmä výklad o ujme utrpenej na osobnom záujme, resp. nemateriálnej škode v publikácii Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, Doc. Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Záturecký, HEURÉKA

1998, str. 363). Okrem uvedeného vyššie však už súčasťou spoločne budovaného právneho poriadku Československej republiky po roku 1918 sa stal o. i. aj zákon č. 81/1935 Sb. z. a n. o jazde motorovými vozidlami, ktorý (v rámci oddielu VIII. nazvaného Zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) ustanovil zodpovednosť (prevádzkovateľa a vodiča) za škodu aj vtedy, „ak bol niekto na tele alebo na zdraví poškodený alebo usmrtený“ (§ 45 ods. 1 zákona) i následok neúčinnosti akýchkoľvek dohovorov, ktorými by sa na ujmu poškodeného vylúčili alebo obmedzili predpisy o povinnej zodpovednosti (§ 55 zákona). Prvé z takýchto ustanovení evidentne nešlo chápať inak, než ako zahrnutie do pojmu škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla i dnešnej náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody (keďže usmrtenie znamená a vždy znamenalo zánik právnej subjektivity primárne poškodeného a takto i možnosti uplatňovania akejkoľvek náhrady ním samotným - čo neplatí a ani nemôže platiť o pozostalých). Druhé sa síce týkalo len vylúčenia prípadných dohovorov medzi škodcom a poškodeným na ujmu druhej z takých osôb, popri ňom tu však bola už v roku 1935 (v rámci oddielu IX. zákona, nazvaného Zaistenie nárokov tretích osôb na náhradu škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel) taktiež uzákonená povinnosť držiteľa registrovaného motorového vozidla poistiť sa proti následkom zodpovednosti u niektorej z komerčných poisťovní (§ 56 ods. 1 zákona). Takéto poistenie sa čo do rozsahu muselo týkať celého rozsahu pojmu škoda podľa takéhoto zákona, teda i dnešnej nemajetkovej ujmy pozostalých.“ S uvedeným právnym názorom Najvyššieho súdu SR sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

32. I z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. 10. 2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu vyplýva, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Ústavný súd SR konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Povinné zmluvné poistenie má v zmysle záveru Ústavného súdu SR pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

33. Vzhľadom na uvedené odvolací súd (zhodne s názorom prvoinštančného súdu) uvádza, že žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný, pretože podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. vzniklo žalobcom 1/-4/ (poškodeným) právo uplatniť svoj nárok i priamo proti poisťovateľovi zodpovednej osoby (žalobcu 1/).

34. Odvolací súd považuje za správny aj záver prvoinštančného súdu, že žalobcom nevznikol nárok na úrok z omeškania. Podľa názoru odvolacieho súdu povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Keďže pohľadávka na náhradu nemajetkovej ujmy nemohla v dosiaľ právoplatne neskončenom súdnom konaní ešte vzniknúť, nemožno žalovaným 1/, 2/ uložiť povinnosť zaplatiť úrok z omeškania.

35. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaním napadnutých výrokoch (II., III, IV., V., VI.) podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. Odvolací súd bol podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP nútený zrušiť odvolaním napadnutý rozsudok v závislom výroku o trovách konania (VII. výrok) a vec mu v tomto rozsahu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

37. Súd prvej inštancie odôvodnil závislý výrok o trovách konania s odkazom na ustanovenie § 255 a 257 CSP. Odvolací súd k uvedenému považuje za potrebné uviesť, že zo strohého zdôvodnenia výroku rozsudku o nároku na náhradu trov konania nie je zrejmé, na základe čoho a z akých konkrétnych dôvodov súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania voči žalobcom 1/-4/ nepriznáva. Súd prvej inštancie uviedol, že žalovaní 1/,2 / boli percentuálne úspešnejší, avšak svoj záver neodôvodnil žiadnou špecifikáciou pomeru úspechu na tej- ktorej strane.
Odvolací súd zdôrazňuje, že k späťvzatiu žaloby sčasti došlo jedine na strane žalobkyne 1/, pričom na strane žalobcov 1/-4/ sa jedná o samostatné spoločenstvo, preto nie je možné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že i žalobcovia 2/-4/ procesne zavinili zastavenie konania sčasti. Odvolací súd

zdôrazňuje, že v posudzovanej veci je treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu strán (§ 255 ods. 1 a ods. 2 CSP) pri každom jednotlivom nároku uplatnenom tým-ktorým žalobcom 1/-4/ zvlášť a pri čiastočnom zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby sčasti žalobkyňou 1/ treba posúdiť procesné zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP) samostatne.
V súvislosti s názorom prvoinštančného súdu, že po zmene právnej úpravy nemohol uplatniť ustanovenie § 142 ods. 3 OSP, odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 z 8. februára 2017, z ktorého vyplýva: ,,Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Ak Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania.“

38. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie výroku rozsudku prvoinštančného súdu o trovách konania nemožno považovať za dostacˇujúce a presvedcˇivé. Inak povedané, rozhodnutie prvoinštančného súdu v uvedenom výroku je nepreskúmateľné, preto odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako závislý výrok o trovách konania zrušiť (VII. výrok) podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu v tomto rozsahu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom súd prvej inštancie opätovne rozhodne o nároku na náhradu trov konania v horeuvedených intenciách odvolacieho súdu.

39. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku okresného súdu (I. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

40. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva :,,Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.“ Keďže žiadna zo strán vo vzťahu k svojmu odvolaniu nebola úspešná, odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

41. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).